

TYSKLAND

FOLKMÄNGD: 82,5 milj. / HUVUDSTAD: Berlin

GRUNDLÄGGANDE ILO-KONVENTIONER SOM RATIFICERATS: 29 – 87 – 98 – 100 – 105 – 111 – 138 – 182

- Statstjänstemän har inte strejkrätt oavsett vilka arbetsuppgifter de har.

LAGSTIFTNINGEN

Författningen garanterar föreningsfrihet. Minimiregler finns inskrivna i olika lagar snarare än i en enda arbetsmarknadslag.

Författningen erkänner rätten till kollektiva förhandlingar och avtal regleras av kollektivavtalslagen. Kollektivavtal är bindande för den fackliga organisationens medlemmar och berörda arbetsgivareföreningar.

Rätten till samråd och information

Löntagare kan delta i beslutsfattande på ledningsnivå genom företagsråd som utövar tillsyn över tillämpningen av kollektivavtal på arbetsplatserna. Löntagarnas rätt till samråd och information ligger i linje med EU-rätten. Ledamöterna i företagsråden behöver inte vara fackliga representanter även om över hälften om dem är det, enligt siffror från år 2006.

Formerna för medbestämmande i stora företag ger löntagarrepresentanter i styrelser i företagsgrupper möjligheter att påverka företagets allmänna politik, men de kan inte hindra massavskedanden eller företagsförsäljningar eftersom företagsledningen har majoritet i styrelserna.

Ingen strejkrätt för statstjänstemän

Den främsta begränsningen av löntagarnas rättigheter är att statstjänstemän och anställda inom offentliga tjänster, inklusive lärare, inte har strejkrätt. Inga statstjänstemän får strejka, oavsett vilka arbetsuppgifter de har. Ett dithörande problem är att anställda med statstjänstemannastatus fortfarande nekas rätt att förhandla kollektivt. Inga förändringar har skett trots att detta brott mot konvention 98 upprepade gånger kritiserats av ILO. Anställda i offentliga tjänster som omfattas av kollektivavtal har emellertid föreningsfrihet. ILO har flera gånger ända sedan år 1959 påmint den tyska regeringen om att restriktionerna för statstjänstemän bryter mot konvention 87 och har begärt att lagen ska ändras så att statstjänstemän som inte sysslar med myndighetsutövning ska ha strejkrätt. De flesta statstjänare och yrkesorganisationer motsätter sig fortfarande strejkrätten, till skillnad från DGB:s medlemsförbund, för att inte förlora de "förmåner" de fått (exempelvis statens försörjningsskyldighet, skyddet mot avskedanden m.m.)

De fackliga organisationerna deltog aktivt i en omfattande modernisering av lagstiftningen för offentliga tjänster under Schröders (socialdemokratiska) regering och man hoppades att ILO:s rekommendationer skulle beaktas. Sedan koalitionsregeringen tillträdde i november 2005 har emellertid inga framsteg gjorts.

RÄTTIGHETERNA I PRAKTIKEN

Kollektiva förhandlingar

Tyskland har en lång tradition av kollektiva förhandlingar och under år 2004 möjliggjorde detta förhandlingar om överenskommelser som bevarade arbetstillfällena, i synnerhet på de stora bilföretagen. Den utvecklingen fortsatte under år 2005 även om det ibland krävdes betydande eftergifter från den fackliga sidan, inklusive lönesänkningar, begränsade neddragningar av antalet anställda och flexibla arbetstider för att ändå bevara så många arbetstillfällen som möjligt.

Kollektivavtal slöts under år 2006 för stora sektorer som stålindustri, handeln och privata försäkringsbolag. Det har dock skett en övergång från detaljerade avtal för hela sektorer till ramavtal som lägger grunden för differentierade förhandlingar på företagsnivå.

Rätt till information och samråd

Hittills har EU-direktivet om anställdas rätt till information och samråd inte tillämpats i samband med företagsöverlåtelser.

KRÄNKNINGAR UNDER ÅR 2006

Svenskt klädföretag anklagat för att mobba fackligt aktiva

Förbundet Ver.di anklagade svenska Hennes & Mauritz för att systematiskt undergräva fackliga rättigheter i sina tyska affärer och för att mobba fackligt aktiva. Företagets svenska huvudkontor sade att de tog kritiken på största allvar och att ansåg sådant beteende vara oacceptabelt.